

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ
ของครอบครัว ในชุมชนแขวงคลองมหานาค
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร

Factors Related to Health – Promoting Behaviors of Families in
Chlongmahanak Community Pomprabsutrupai Region,
Bangkok Metropolitan

จริยาวัตร	คมพยัคฆ์
ชฎาภา	ประเสริฐทรง
ทวีศักดิ์	กสิมล
นภาพร	แก้วนิมิตชัย
วิชุดา	กิจธรรม
รัตนา	สำราญใจ

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ปีการศึกษา 2544

ชื่อเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของครอบครัว
ในชุมชนแขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัย นางจริยาวัตร คมพยัคฆ์ และคณะ

สถาบัน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ปีที่พิมพ์ 2546

สถานที่พิมพ์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

แหล่งที่เก็บรายงานฉบับสมบูรณ์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

จำนวนหน้างานวิจัย 103 หน้า

คำสำคัญ พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของครอบครัว

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพของครอบครัว และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพของครอบครัวในชุมชนแขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร จำนวน 433 ครอบครัว เก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพด้วยแบบสัมภาษณ์ที่ดัดแปลงจากแบบวัดแบบแผนสุขภาพในการดำรงชีวิตประจำวัน 2 ของ วอลด์เกอร์ ซิคริสต์ และเพนเดอร์ 7 ด้าน และข้อมูลปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ คือ ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริมด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ระหว่างเดือนมกราคม – มีนาคม 2545 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และของสเปียร์แมน ผลการศึกษาพบว่า

โครงสร้างครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยว ร้อยละ 77.0 ในจำนวนนี้อยู่คนเดียว ร้อยละ 37.1 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 71.3 อิสลาม ร้อยละ 26.3 สมาชิกในครอบครัว ร้อยละ 48.9 มีโรคประจำตัว คือ ความดันโลหิตสูง เบาหวาน หัวใจ และภูมิแพ้ ครอบครัวได้รับความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพจากโทรทัศน์มากที่สุด คือ ร้อยละ 55.2 และความรู้ที่ครอบครัวนำไปปฏิบัติได้คือ เกี่ยวกับอาหาร ร้อยละ 40.0 การออกกำลังกาย ร้อยละ 27.5 พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของครอบครัวโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี แต่มีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพรายชื่อคือ การออกกำลังกาย การจำกัดอาหารเค็มและหวานจัด การคบเพื่อนใหม่ การปล่อยวางและงานอดิเรกอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพคือ ปัจจัยนำ ได้แก่ความรู้

ด้านการส่งเสริมสุขภาพและการรับรู้ภาวะสุขภาพอยู่ในระดับดี ยกเว้นด้านการรับรู้อุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ ความเชื่อมั่นถึงความสามารถในการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ และความสะดวกในการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพอยู่ในระดับดี ยกเว้นการออกกำลังกายและการทำกิจกรรมร่วมกันอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยเสริม ได้แก่ จำนวนการได้รับแหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพอยู่ในระดับดี ส่วนภาวะสุขภาพของครอบครัวอยู่ระดับปานกลาง พบว่า ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของครอบครัว

Research Title	Factors Related to Health – Promotion Behaviors of Families in Chlongmahanak Community Pomprabsutrupai Region, Bangkok Metropolitan
Researchers	Mrs. Jariyawat Kompayak and others
Institution	Huachiew Chalermprakiet University
Year of Publication	2003
Publisher	Huachiew Chalermprakiet University
Sources	Huachiew Chalermprakiet University
No. of Pages	103 pages
Keywords	Health – Promoting Behaviors of Families
Copyright	Huachiew Chalermprakiet University

ABSTRACT

The objective of this survey-based research is to study the behavior of family health promotion and the factors that have relationship with the behavior of family health promotion in the community situated at Chlongmahanak, Pomprabsutrupai region, Bangkok Metropolitan. The total of 433 families were selected and interviewed with the questionnaires adapted from Health promoting lifestyle profiled II by Walker Sechrist and Pender 7 sides. The data factors that have relationship with the behavior of family health promotion are leading factor, aiding factor, and supportive factor with questionnaires created specifically by the researcher. This study was conducted between January – March 2002 and analyzed by using frequency distribution, percentage, means standard deviation, Pearson coefficient of correlation, and Spearman rank correlation coefficient.

The study found that there are 77% single family structures in which 37.1% of those family members stay alone. In addition, there are 71.3% people observe Buddhism, 26.3% observe Islam. Interestingly, 48.9% of those family members have their own sickness such as high-blood pressure, diabetes, heart trouble, and asthma.

There are 55.2% of those families perceived the knowledge about health plan promotion from television as main media. The knowledge that each family could put into practice are 40% of food knowledge and 27.5% of exercise guideline. The overall behavior of family health promotion and their income are in a good level. However, some behavior of health promotion such as exercise, too much salty or very sweet food limitation, new friend association, letting it be, and hobby are in a medium level. The factors that has relationship with the behavior of health promotion is predisposing factors such as the knowledge of health promotion and health status perception are in a good level except the perceived barriers are in a medium level. The enabling factors such as the efficacy and the convenience to health promotion practice are in a good level except the exercise and cooperative activities are in medium level. The reinforcing factor such as the number of information sources about the behavior of health promotion is in a good level. Nonetheless, the family health status is in a medium level. In sum, this found the significant relationship between predisposing factor, enabling factor, reinforcing factor, and the behavior of family health promotion.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ตามเป้าหมายด้วยความร่วมมือของบุคคลหลายฝ่าย โดยเฉพาะผู้แทนของครอบครัวที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้กรุณาให้ข้อมูลอย่างเต็มใจ ผู้วิจัยขอขอบคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน คือ รองศาสตราจารย์อุษาพร ชวลิตนิธิกุล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล รองศาสตราจารย์วิภา กสิโกศล ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิณี สรรเสริญ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่กรุณาตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย

ขอขอบคุณผู้แทนชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขในชุมชน ที่กรุณาให้ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 รหัส 41 และ 40 ที่เป็นผู้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้

คณะผู้วิจัย

กันยายน 2546